2.500.000 тонна тайёр!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 10 октябрь 1972 йил, сешанба | № 238 (15.409). | Баҳоси 2 тийин.

РЕСПУБЛИКА РЕКОРДИ

БОЕВУТ. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан). Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати донгдор механизатор Месут Решетовнинг номи кўпчиликка таниш. У 15 йилдан буён Боёвут районидаги «3-Боёвут» совхозида комплекс механизациялашган пахтачилик бригадасига етакчилик қилади. Бригада коллективи районда биринчи бўлиб маррага етди. Биринчи теримдаёқ 28 центнердан хирмон кўтарилди. Эндиликда 40 центнерлик мажбурият учун кураш бормоқда.

Бригада етакчиси Месут Решетов республикада ўзига хос жанговар рекорд қўйди. У 7-октябрь куни тўрт қаторли «Ўзбекистон» терим агрегати бункеридан 16 соат мобайнида 52 тонна «оқ олтин» тўкди. Донгдор механизаторнинг бу йилги марраси 600 тонна. У тез кунда ўз сўзининг устидан чиқади

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

Гулистон районидаги «Октябрь» колхозидан
Жаббор ОҒАЛИЕВ
360 тонна

Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхоздан
Оппоқой РУСТАМОВА
350 тонна

Шу райондаги «Фарғона» совхозидан
Қудрат ТОҒАЕВ
400 тонна

Олимжон АШУРОВ
350 тонна

Гулистон районидаги «Коммуна» колхозидан
Саодат ТОШТЕМИРОВА
350 тонна

Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозидан
Мирза ҲОЛИҚОВ
245 тонна

Шу райондаги Ульянов номли совхоздан
Бешбой ЖУМАНАЗАРОВ,
240 тонна

Юнус АБДУЛЛАЕВ
235 тонна

Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхоздан
Ҳуррам БУРОНОВ
220 тонна

Қарши районидаги Энгельс номли колхоздан
Эгам ХУШМУРОДОВ
220 тонна.

ҲАР ҚАНДАЙ ОБ-ҲАВО ШАРОИТИДА ҲАМ СУРЪАТНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК

4.550.000 тонна

ПАХТА ШТАБИ

ТЕЛЕФОНЛАР: 337343 • 337604

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Қарши районининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб, 8 октябрда пахта сотиш планини бажардилар. Давлатга 22,4 минг тонна пахта сотилди. 5,6 минг тонна «оқ олтин» машиналарда териб олинди.

Планни 128 процент қилиб бажарган «Ленин йўли», 109 процент қилиб бажарган Энгельс номли, 103 процент қилиб бажарган «Пахтаобод» колхозлари бу ғалабага катта меҳнат ҳиссаси қўшдилар.

Қарши районининг деҳқонлари беш йилликнинг иккинчи йилида давлатга 40 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

ҚАМАШИНИНГ ПАХТА КАРВОНЛАРИ

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига мусобақага қўшилган Қамаши районининг деҳқонлари дастлабки муваффақиятга эришдилар. Улар давлатга пахта сотиш планини муддатидан олдин бажардилар. Давлат қамашиликлардан 21756 тонна «оқ олтин» қабул қилиб олди. Шундан 5,9 минг тоннадан ортиғи машиналар ёрдамида териб олинди, «Марксизм», «Партия XXII съезди» Ленин номли, Калинин номли колхозлар планни анча ошириб бажардилар.

Қамаши районининг меҳнатчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 15 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

ЗАФАР ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

ГУЛИСТОН. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан). Районнинг илғор хўжаликларидан бўлган «Октябрь» колхозининг пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Она-Ватанга 3 минг тонна «оқ олтин» армуғон қилинди. Ялпи ҳосилнинг 2100 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Мавжуд терим агрегатларининг ҳар бири билан ўртача 100 тоннадан пахта терилди. Ансор Оғалиев, Жаббор Оғалиев, Жавдод Ҳаққиев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг коллективи чўл зонасида биринчи теримдаёқ 25-28 центнердан хирмон кўтардилар. Колхоз пахтакорлари 4 минг тонналик мажбурият учун курашиб, кунлик терим суръатини 4-5 процентдан туширмаётирлар.

* * *

БЕКОБОД районидаги «Ленинград» совхозининг пахтакорлари йиллик планни муддатидан илгари адо этдилар. Давлатга пландаги 1990 тонна ўрнига 2100 тонна «оқ олтин» топширилди. С. Омонов, Э. Рўзиқулов, В. Бозоров, А. Белослобцев каби пешқадам механизаторларнинг ҳар бири эл хирмонига 120—150 тоннадан дурдона тўкдилар. Совхоз пахтакорлари она-Ватанга пландан ташқари 1500 тонна пахта етказиб беришга сўз бердилар.

Лолахон Ҳақбердиева қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактабининг бир йиллик курсини тамомлаб, бу йил биринчи марта машина рулига ўтирди. У икки қаторли терим агрегатида мавсумда 150 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган. Фарғона область Олтиариқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бу ёш механизатори ҳар куни 6-7 тоннага етказиб пахта теришга эришмоқда. Ҳозир унинг терган пахтаси 100 тоннага яқинлашиб қолди. Суратда: Л. Ҳақбердиева.

А. Тўраев фотоси.

✱ Пахта — зарбдор фронт. Ҳамма — теримга!

✱ Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! Пахтамиз 2 миллион 500 минг тоннадан ошиб кетди. Мусобақада байроқдорлик қилаётган Қашқадарё ва сирдарёлик пахтакорларга тенглашинг!

✱ Наманган, Андижон, Қашқадарё пахтакорлари ҳар қандай шароитда ҳам кунлик суръатни бўшаштирмаётирлар. Олтин кузининг ҳар куни, ҳар бир дақиқаси ғанимат. Лекин куз-кузлигини қилади, ёмғир шивалаб турибди. Бундан буён ҳавога ишониб бўлмайди. Ёғингарчилик бошланиши билан пахтани териш, ташиш, қуритиш ишлари ҳам мураккаблашади.

Машина терими ҳисобига

Ворошилов номли совхознинг Юсуф Товбаев раҳбарлик қилаётган иккинчи бўлими ишчилари Оқолтин районида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини 12 иш кунида бажардилар.

План машина терими ҳисобига бажарилди.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

4.550 минг тонна учун

Ўзбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 9 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
Қашқадарё	2,93	90,93	2,07	65,95
Сирдарё	2,13	82,79	2,61	96,34
Тошкент	1,44	70,80	1,53	77,47
Андижон	3,07	69,99	5,43	59,33
Наманган	3,54	63,88	6,31	87,50
Фарғона	2,23	57,80	4,53	42,61
Бухоро	2,23	55,99	2,58	40,71
Сурхондарё	2,36	55,11	2,84	49,22
Хоразм	2,58	32,88	1,81	16,61
Самарқанд	1,84	32,11	1,99	22,24
ҚҚАССР	2,68	28,29	2,60	20,27
Республика бўйича	2,44	58,01	3,10	55,81
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Қашқадарё	4,31	67,33		
Сурхондарё	1,54	41,31		
Бухоро	1,74	41,18		
Республика бўйича	2,24	50,23		

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК!

Пудрат ишлари плани умумий ҳажмининг 1972 йил январь-сентябрь ойида бажарилиши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Ўзбекистон ССРнинг айрим министрликлари бўйича)

Биринчи стун—министрликлар, иккинчи стун—январь-сентябрь планининг бажарилиш проценти; учинчи стун 1972 йил январь-сентябрида 1971 йил январь-сентябрига нисбатан процент ҳисобида.

Қурилиш министрлиги	92,0	103
Қишлоқ қурилиш министрлиги	101,0	109
Автомобиль йўлларини қуриш ва ишлатиш министрлиги	103,0	108
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	112,0	119
Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	106,0	109
Главташкентстрой	97,0	103
Узглавводстрой	102,0	120
Узколхозстрой	102,0	108

Умуман республикада январь-сентябрь ойларида 1971 йилнинг январь—сентябрь ойларига нисбатан 12 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирилди. 15 процент кўп қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Унвон муборак!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

П. В. ТИХОРСКИЙГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЭКОНОМИСТ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали иши ва Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш соҳасидаги хизматлари учун СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғининг ўринбосари Павел Васильевич **Тихорский**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА

1972 йил, 9 октябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. ТОИРОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АГРОНОМ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Партия, совет, хўжалик органларидаги кўп йиллик, самарали иши учун ва республика қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги катта хизматлари учун СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Главсредазирсовхозстрой» қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Абдулхай Тоировга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА

1972 йил, 9 октябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

С. Я. ДАНИЛОВ (С. ДАНИЛОВ)ГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбек совет адабиётини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари ва меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги актив иштироки учун шоир Садоф Яковлевич **Данилов** (Сергей Данилов)га «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» Фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА

1972 йил, 9 октябрь.
Тошкент шаҳри.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика ҳурмат тахтасига ёзилди:

Мирзачўл райони (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Керимов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Нишонов**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Жунисбеков**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Бўтаев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Расулов**).

Қарши райони (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Омонов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ҳушназаров**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Жалилов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Яхнин**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Холмуродова**).

Қамаши райони (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Пўлатов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Норбўтаев**, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Раҳмонқулов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Шоймардонов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Ганчев**).

УФҚЛАРНИНГ КУМУШ ЭТАГИ

Гоҳо ўйлаб кўрсам бутун умримни,
Анчагина ишга улгургандайман.
Хирмонлар тургандай манзилларимда,
Хирмондан хирмонга югургандайман.
Йилларимни қолдириб келдим мен
Ўша манзилларнинг ораларида.
Қувончларим малҳам
қўлларимнинг
Чаноқ тилган яраларига.
Кўксим билан кузни шимираман,
Юзимга илашар мезон ипаги.
Мен шошаман, мени ҳамон чорлар
Уфқларнинг кумуш этаги.
Ҳайронман, бу йўлда оғирим енгил,
Ташвишларим ширин, тонгларим оппоқ,
Қўлларингга биров муштоқ бўлса,
Осмон яқин экан, ер юмшоқ.
Кенг осмонни мен ёритгандайман,
Хирмон шуъласидир водийлар узра.
Ҳар толаси билан чамбарчас боғлаган,
Ҳаётим сеҳрлаб олган мўъжиза.
Йиллар, ҳатто минглардан буён
Иши, жозибаси, вазни ортади.
Меҳру қувватимни тамом олади-ю,
Лекин ҳамон мени ўзга тортади.
Ер-кўкка термулиб, беором ўсдим,
Пахта сеҳри билан хонам ёришиб.
Қувонч-алам, ишонч-гумонларим,
Орзу-армонларим унда қоришиқ.
Ором ўлдираркан дипломатларни.
Вазнсиз сўлғиндир шоир, бастакор.
Не ажаб, беором ишқи мангу-ю,
Шу билан барҳаёт бўлса пахтакор.
Ўт олар, қўшилса бурч билан талант,
Унинг қалбида ҳам шу ўт яшайди.
Толасини гўё жон риштасидан,
Қуёш нурларидан йигириб ясайди.
На ғам-ташвишлари жонга тегар унинг
Ва на мўллигидан кўнгил тўлади.
Уни ҳаёт билан қиёс қилиш мумкин,
Фақат ҳаёт шундай сеҳрли бўлади.

Асқад МУХТОР.

ИРРИГАЦИЯ ҚУРИЛИШЛАРИДА

Суратларда: (юқоридан пастга) 1. Навбатчи электрик Пўлат Эрниёзов. Бу меҳнатсевар йигит Андижон сув омбори қурилишида ишлатилаётган механизмларни электр энергия билан муттасил таъминлаб туришда фидокорлик кўрсатяпти. 2. Қўқон «Электромаш» заводининг пешқадам йиғувчи-слесари В. Стрельцов иш устида. У янги пайвандлаш машиналарини сифатли йиғишда кўпчиликка ибрат бўляпти.

В. Сироткин фотолари.

Коммунист мулоҳазаси

ОЛДИНГИ САФДА

Бу йил республикамизда ҳам, жумладан Хоразм областида ҳам об-ҳаво шароити пахтачилик учун ноқулай келди. Ғўзанинг ривожланиши, пахтанинг очилиши кечикди. Натижада талай қийинчиликлар юз берди. Аммо, машаққатлар олдида тиз чўкиш, умидсизланиш биз, — коммунистларга, совет кишиларига хос эмас. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXIV съездида қилган докладида айтилган қуйидаги сўзларни эсга олайлик:

«Башарти, сен коммунист экансан, сенинг вазифанг қийинчиликлар олдида чекиниш, қолоқ кайфиятларга берилиш эмас, балки партиянинг онгли ва актив жангчиси бўлишдан иборатдир»..

Хоразм коммунистлари ҳам қийинчиликлар олдида бўш келмадилар. Йиғим-теримдаги қолоқликни тугатиш, бой берилган фурсатнинг ўрнини қоплаш, маррага тезроқ етиб олиш учун ҳамма чоралар кўрилмоқда. Тўғрисини айтсак, гарчи бу аҳвол вақтинча бўлса ҳам, довруғли, шон-шуҳратли Хоразм бошқа областлардан кейинда қолаётганлиги учун ташвиш-ҳижолатдамиз. Олдинга ўтиб олишимизга ишончимиз комил. Лекин бу осон иш эмас. Жуда катта куч-ғайрат, юксак масъулият талаб этиладиган вазифа.

Пахта майдонининг пешқадамлари суръатни кескин тезлатиш мумкинлигини амалда исботлаб бермоқдалар. Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози кунлик ўсишни 4-4,5 процентга етказди. Ҳазорасп районидаги Ленин номли совхоз, Карл Маркс номли колхоз, Боғот районидаги Нариманов номли, Киров номли колхозлар пахта тайёрлашда олдинги сафларда бораётирлар.

Ҳамкасбларим — дала гвардиячилари ҳақида гапирадиган бўлсам, Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозидан Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Ўғилжон Нуриллаева, Хива районидаги Беруний номли колхоздан КПСС XXIV съезди делегати Норжон Машарипова ва бошқаларни шу куннинг қаҳрамонлари десак бўлади.

Энди колхозимиздаги ишларга қисқача тўхталиб ўтай. Ўтган йили 1100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан қарийб 39 центнердан пахта териб олинди. Жами ҳосилнинг 70 проценти машиналарда терилди. Бу йил 1125 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили йиғиб-териб олиш, ялпи ҳосилнинг 80 процентини машиналар билан териш — қатъий аҳдимиз.

Пахта кеч очилганлиги сабабли машина теримига сентябрнинг охирларида киришдик. «Зангори кема»лар ишга тушгач бир ҳафта ичида йиллик планнинг тўртдан бир қисми миқдорида пахта тайёрланди. Мавжуд 30 та терим машинаси, шу жумладан «Ўзбекистон» маркали 14 та тўрт қаторли агрегат бетўхтов ишлаб турибди. 60 механик-ҳайдовчининг ҳаммаси малакали механизатор, улар орасида шахсий ибрат кўрсатаётган коммунистлар кўп. Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Гуласал Полвонова, Оллоёр Кенжаев, Жамила Раҳимова ва бошқалар машина теримида унумдорликни кун сайин оширмоқдалар. Ўзим ҳар куни машина бункеридан 6-7 тоннадан «оқ олтин» тўкмоқдаман.

Мавжуд куч ва техникадан самарали фойдаланиш асосида суръатни тезлатиш, социалистик мусобақага бошчилик қилиш, оммавий-сиёсий ишлар колхозимиз партия ташкилотининг диққат марказида. Мусобақа натижалари ҳар ўн кунда якунланиб, илғорлар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. 72 кишидан иборат агитатор, сиёсий ахборотчи ва сиёсий докладчи, лекторлар коллективи дала шийпонларида, дала захматкашлари орасида иш олиб боряпти.

Ҳозир пахтазорларда эртаю-кеч меҳнат қилаётган ҳар бир коммунист учун, ҳар бир теримчи ва механизатор учун энг муҳим вазифа пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда тугаллашдан, ҳосилнинг бир толасини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, тайёрлов пунктларига топширишдан, эл олдида берилган юксак ваъдани уддалаб, юзни ёруғ қилишдан иборатдир.

Аммо, кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, ҳамма ерда ҳам мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилаётгани йўқ. Областимизда терим суръати ҳали ҳам кескин кўтарилмаётганлиги учун ташвишланмаслик мумкин эмас. Кунига тўрт-беш процентдан пахта тайёрланиши зарур бўлган бир пайтда айрим район ва хўжаликлар кунлик ўсишни икки процентдан ошира олмаётирлар. Қўшкўпир, Урганч ва Шовот районлари пахта тайёрлашда асоссиз равишда орқада қолмоқдалар. Пахта йиғим-теримига графикда белгиланган ҳамма куч тўла сафарбар этилганича йўқ. Далаларни айланган, хирмонларда бўлган киши саккиз-ўн эркакнинг бу ерда бекор ўтирганини кўриб ранжийди. Уларнинг бири табелчи, бири чойхоначи, яна бири пахта қуритувчи. Хўш, теримчи терган пахтасини ўзи ҳисоблаб борса, механик-ҳайдовчи прицепга тўккан ҳосилининг чўғини махсус дафтарчасига ёзиб қўйса яхши бўлмасмиди! Шунда «хирмонда ишлаяпмиз» деб баҳона қилаётган бояги амакилар ҳам этак боғлаб, пахта териши мумкин эди. Ҳисоблаб кўринг-а, ҳар бир бригададан беш-олти теримчи қаторга қўшилса, область бўйича пахта тераётганлар сони қанчадан-қанча кўпаярди!

Касбим механик-ҳайдовчи бўлгани сабабли механизаторларни ташвишлантирадиган, уларнинг вақтини бекорга оладиган айрим икир-чикирлар ҳақида гапирмоқчиман. Хабарим бор, ҳамма хўжаликларда машина терими группа усулида ташкил қилинган. Бироқ, шпинделларни ювиш учун сув вақтида келтирилмайди, баъзан ёнилғи кутиб узоқ вақт туриб қоляпмиз, кўчма устахоналар ҳамма ерда ҳам ташкил қилинмаган. Аслида майда иш деб ҳисобланган бу камчиликлар механизаторнинг қанчадан-қанча қимматли вақтини олади, қанчадан-қанча тонналаб пахта терилмай қолади. Хоҳлардикки, мана шу камчиликлар вақтида бартараф қилинсин, механик-ҳайдовчиларнинг унумли ишлаши учун ҳамма шароит яратиб берилсин.

Бошланғич партия ташкилотида ўзаро талабчанлик, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид вазияти яратилмоғи зарур. Ҳар ўн кунда ҳар бир бригадада ишлаётган коммунистлар тўпланиб қилинган ишни муҳокама қилса, кимлар олдинда-ю, кимлар орқада қолаётгани текширилса, хўш, сен шу ўн кунликда қанча пахта тердинг, нега бошқалардан орқада қоляпсан, коммунистлик бурчингни нега ўтамаяпсан, деб тергалса фойдадан холи иш бўлмас эди, албатта.

Областимизда суръат ошмаётганлигининг сабаби равшан: машиналар тўла қувватда, унумли ишлатилмаётир. Қаттиқ интизом ўрнатилмаган, ташкилотчилик, уюшқоқлик етишмаяпти. Ҳар куни тўрт-беш тоннадан пахта тераётган механик-ҳайдовчилар билан бир қаторда, кўрсаткични 1,5-2 тоннадан оширмаётган механизаторлар ҳам кўп. Агар областдаги 2070 терим машинаси юқори унум билан ишлатилса, 130 минг теримчининг ҳаммаси нормани бажарса, кунлик ўсиш тўрт-беш процентга етиши мумкин. Партия ташкилотлари бутун куч ва фаолиятларини ана шунга эришмоқ учун йўналтиришлари зарур.

Партия ташкилотининг кучи эса коммунистларнинг активлиги ва фидокорлигидадир. Йил бўйи тер тўкиб қилинган меҳнат самараси намоён бўладиган, етиштирилган ҳосил эл хирмонига тўкиладиган айни шу долзарб кунларда ҳар бир коммунист, ҳар бир дала заҳматкашининг активлигини янада ошириш ва интизомини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бермоқ керак. Айтмоқчиманки, сен коммунист экансан, юраги пахта ишқи билан ёнаётган заршунос экансан, ўз бурчингни шараф билан оқла. Кўзимизнинг нури, қалбимизнинг кўри бўлган «оқ олтин»имизнинг бир толаси ҳам ерда қолмасин. Мана шу иссиқ-илиқ, ғанимат кунларнинг бирор дақиқаси ҳам зое кетмасин.

Бурчимиз қаерда ва қандай касбда ишлаётганимиздан қатъий назар улкан «оқ олтин» хирмони учун олиб борилаётган зўр курашнинг олдида бориш, ўзимиз билан елкама-елка ишлаётган кишиларга ибрат кўрсатишдир. Коммунистлар теримда ташаббускор, ташкилотчи бўлишлари зарур. Хоразм области отни қамчилаб, олдинги сафга қўшиладиган кунлар келди!

Ҳалима ҲОШИМОВА,
Боғот районидаги «Коммуна» колхозининг механик-ҳайдовчиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор.

ШОЛИ—ДАВЛАТГА

Республика областларида шоли ўриш ва тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 9 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — ўрилган майдон гектар ҳисобида, учинчи стун — бажарилиш проценти, тўртинчи стун — давлатга топширилган шоли, бешинчи стун — бажарилиш проценти.

Сурхондарё	1513	48,7	3703	46,3
ҚҚАССР	9627	36,1	26196	40,3
Хоразм	4706	53,2	10056	35,0
Сирдарё	1859	31,1	2664	14,4
Андижон	584	21,1	656	9,4
Наманган	527	15,7	229	5,1
Фарғона	538	21,5	97	2,8
Тошкент	1335	13,0	482	1,8
Самарқанд	4	0,2	36	1,0
Республика бўйича	20793	31,7	44119	26,7

ОЛТИН КУЗ НЕЪМАТЛАРИ

Сахий олтин куз ўтиб бормоқда. Пахтакорлар қатори сабзавотчилар ҳам эрта кўкламдан бери меҳнат қилиб етиштирган мўл ҳосилини сўнгги граммигача йиғиб давлат қабул пунктига етказиб бераётирлар. «Маданият» колхозининг Ҳаким Қодиров бошлиқ бригадаси деҳқонлари помидор, сабзи, тарвуз ва бошқа сабзавот ҳосилларини йиғиб-териб олишда илғорлар қаторида бормоқдалар.

Орджоникидзе районидаги бу хўжалик кўптармоқлидир. Чорвачилик, картошкачилик, сабзавотчилик, қўйинчи, серҳосилли экин турларининг кўп қисмидан уруғлик етиштиради. Ҳ. Қодиров бошлиқ бригада ҳам 8 гектар ерда уруғлик пиёз етиштирди. Ҳар гектар ер ҳисобига 400 килограммдан ошириб уруғлик олинди.

— 4 гектар майдонда помидор етиштирган эдик, — дейди бригада бошлиғи — берилган ишлов, озуқа соз бўлганлиги сабабли ҳосил мўл бўлди. 100 тоннага етказиб ҳосил олдик. Ниятимиз бирор дона помидорни нобуд қилмай йиғиб-териб олишдир.

Ваъда вафоси билан деганларидек, 8 кишидан иборат бригада аъзолари 60 гектар ердаги ҳосилни тезкорлик билан йиғиб олмоқдалар. Натижа ёмон бўлмаяпти. 10 гектар ердаги эртаги ва кечки тарвуздан катта хирмон кўтарилди. Ҳар тарвуз 10-15 килограмм келди.

Бригада даласининг 4 гектарида сабзи, 2 гектар ерида картошка етиштирилмоқда. Сабзи яхши ривожланяпти. Ана шу экинларнинг ҳар гектаридан 10 тонна ўрнига 12 тоннадан ҳосил олиш бригада аъзоларининг орзусидир.

Юбилей хирмонининг катта бўлиши учун курашда бригаданинг Нормат Нурматов, Ғулом Ҳасанов, Йўлчи Рўзметов, Саидумар Ахроров каби аъзолари бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Ф. ИСАЕВ,
И. РУСТАМОВ.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

Кўплаб товарлар

Амурск шаҳрининг кўпгина аҳолиси «Северянка», «Саяни», «Билинка» деган шоирона номлар қўйилган ва ўрмон химикларининг янги шаҳри магазинларида пайдо бўлган газламаларни сотиб ола бошладилар. Бу газламалар харидорларга ғоят манзур бўлди. Газламанинг ипи маҳаллий целлюлоза-картон комбинатида ишлаб чиқарилган вискоз целлюлозадан бўлганлиги учун ҳам бу газлама дарҳол шуҳрат қозонди. Вискоз-целлюлоза эса Красноярскда тайёрлаб чиқарилган.

Целлюлоза-картон комбинати коллективи йил бошидан бери пландан ташқари 1500 тонна юксак сифатли маҳсулот берди.

Пахта терими қизғин

Ҳисор водийсидаги колхозлар ва совхозлар пахтани машинада термоқдалар. Ленин райони механик-ҳайдовчиларидан Ш. Самандаров, Т. Бобомуродова, П. Миров, С. Назаров ва бошқаларнинг ишлари айниқса юришиб кетди. Улар Москва районидан мавсумда 430 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган комбайнчи Шариф Туробовнинг ташаббусини қўллаб-қувватладилар. Ш. Туробов издошлари машина бункерларидан 8-10 тоннадан ҳосил тўкмоқдалар.

Мураккаб об-ҳаво шароитига қарамай Ҳисор водийсида мўл ҳосил етиштирилди. Механизаторлар камида 40 минг тонна «оқ олтин» териб олмоқчилар.

Тожикистонда пахта терими суръатлари кундан-кунга кучаймоқда. Мавсум бошидан бери давлат базаларига чорак миллион тоннадан кўпроқ пахта топширилди.

Икки минутда битта деталь

Краматорскдаги қуйиш ва қолиплаш заводида мамлакатда биринчи трактор прицеплари ўқларини ишлаб чиқарувчи механикалашган поток линияси ишга тушди. Ҳаммаси бўлиб беш киши хизмат қилаётган конвейердан ҳар икки минутда битта тайёр деталь чиқарилмоқда.

Краматорскликлар ҳар йили «Кировец» тракторига тиркаладиган 9-12 тонналик юк ташийдиган прицеплар учун 56 мингтадан ўқ тайёрлаб чиқаради.

В. И. Ленин номидаги Новокраматорск машинасозлик заводида поток линияси қурилди.

Тошовуз шолиси

Туркманистон ССР Тошовуз областининг ихтисослаштирилган хўжаликлари шоли ўриб олишга киришдилар. Ленин районида қўриқ жойда ташкил этилган КПСС XXIII съезди номли колхоз биринчи бўлиб шоли ўришга киришди. Бу колхозда 1180 гектар ерда ўтган йилдагига қараганда кўп ҳосил етиштирилди. Қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳисобидан экин майдонлари кенгайтирилди.

КПСС XXIII съезди номли колхоз бу йил шолининг ялпи ҳосилини 4130 тоннага етказишга қарор қилди. Бу ҳосилнинг 90 проценти комбайнлар билан йиғиштириб олинади.

Тошовуз воҳасининг деҳқонлари бу йил давлатга 11150 тонна шоли сотиш мажбуриятини олдилар. (ТАСС).

СССРДА СОЦИАЛИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ ТАРИХИЙ ТАЖРИБАСИ ВА УНИНГ ХАЛҚАРО АҲАМИЯТИ ПРОБЛЕМАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ОЛДИДАН

СССР 50

СОЦИАЛИЗМнинг НУРЛИ ЙЎЛИ

ИЛГАРИ ҚОЛОҚ БЎЛГАН ХАЛҚЛАРНИНГ НОКАПИТАЛИСТИК ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛАГА ДОИР

Айрим мамлакатлар ижтимоий тараққиётнинг қуйи босқичидан юқорироқ босқичга ўтишлари мумкинлиги тўғрисидаги марксча назария ва илгари қолоқ бўлган халқларнинг капитализмни четлаб ўтиб, социализмга ўтишлари мумкинлиги тўғрисидаги ленинча назария феодализмдан ва ярим феодал муносабатлардан социализмга революцион сакрашни амалга оширган Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари тараққиётининг тарихий тажрибасида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлган бу тажриба чиндан ҳам катта эътиборга ва назарий умумлаштиришга лойиқдир.

Ҳозирги замон жаҳон тараққиёти шароитида, социалистик система мавжуд бўлиб, унинг жозиба кучи тобора тўлишиб бораётган бир пайтда илгари қолоқ бўлган ва ҳозир мустақил демократик ривожланиш йўлига қадам қўйган халқларнинг нокапиталистик йўлдан ривожланиши реал воқелик бўлиб қолди.

Нокапиталистик тараққиёт йўли, ўз моҳият эътиборига кўра, ўтиш даврининг бир кўриниши бўлиб, шу ўтиш даврида социалистик тараққиёт босқичи учун шарт-шароит вужудга келади. Нокапиталистик тараққиёт йўли озодлик, антиимпериалистик ва антифеодал революциялар ғалаба қозониши, нокапиталистик иқтисодий система вужудга келиши ва революцион-демократик ҳокимият ўрнатилишидан бошланади. Бу йўл экономикада капитализмгача бўлган муносабатларнинг ҳамда социал ва сиёсий ҳаётда мустамлакачилик меросининг тугатилиши, кўп укладли экономиканинг қарор топиши (умумлаштирилган, майда товар ва хусусий капиталистик секторлар) билан ниҳоясига етказилади. Революцион-демократик характердаги бу социал-иқтисодий қайта ўзгаришлар мамлакат тараққиётининг социалистик босқичини тайёрлайди.

Нокапиталистик тараққиёт йўлини танлаш, капитализмга эмас, балки социализмга олиб борадиган радикал социал-иқтисодий қайта ўзгаришларни амалга ошириш — булар стихияли процесс эмас. Кўп укладли экономикадан бирин-кетин қатор босқичлар орқали, ривожланган капитализм босқичини четлаб социализмга ўтиш мумкинлиги ҳозирги замоннинг бутун мазмуни билан, жаҳон социалистик системасининг тобора ўсиб бораётган таъсири, империализм мавқеи ва ички реакциянинг кучсизланаётганлиги билан белгиланади.

Социалистик тараққиёт босқичига ўтиш мамлакатдаги синфий кучларнинг нисбатига, ўтказилаётган революцион-демократик ўзаришларнинг миқёси ва изчиллигига боғлиқ. Баъзи авторлар*) ҳақли равишда таъкидлаганларидек, муайян мамлакатдаги синфий кучларнинг нисбатига қараб миллий-революцион ҳаракат икки хил натижага олиб бориши мумкин. Бунда масала, ё ички ва халқаро реакциянинг кучлари устидан узил-кесил ғалаба қозониб, антиимпериалистик революция ниҳоясига етказилиб, мамлакат социалистик тараққиёт босқичига қадам қўйиши билан тугалланади ёки ички ва ташқи реакцион кучлар ўзаро келишиб, мамлакатда у ёки бошқа шаклда «нормал» капиталистик тараққиётнинг узоқ ёки қисқа вақт давом этадиган цикли юз бериши билан якунланади.

*) «Нокапиталистик тараққиёт йўлининг қонуниятлари ва афзалликлари». Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти, Тошкент, 1967 йил.

Нокапиталистик тараққиёт йўли тўғридан-тўғри социалистик ўзгаришларга ўтиш деган гап эмас. Чунки озод бўлган мамлакатларда социалистик ўзгаришлар учун дастлабки пайтларда зарур шарт-шароит бўлмайди. Бу йўл экономиканинг нокапиталистик сектори бир қадар узоқроқ ёки қисқа вақт ичида мавжуд бўлишини, умуммиллий мақсадларда миллий ва ҳатто чет эл капиталидан фойдаланишни инкор этмайди.

Ўрта Осиё шароитида Хоразм ва Бухоро Совет Халқ Республикалари халқлари ўзига хос нокапиталистик тараққиёт йўлини босиб ўтдилар. Бу республикалар тараққиётида ривожланишнинг икки босқичи яхлит кўзга ташланади. 1920 — 1922 йилларни ўз ичига олган биринчи босқичда халқ-демократик давлат доирасида революцион-демократик характердаги социал-иқтисодий тадбирлар амалга оширилди. 1922 — 1924 йилларни ўз ичига олган иккинчи босқичда эса халқ социалистик республикаси доирасида социалистик ўзгаришлар юз берди. Бу йўл қолоқ мамлакатларнинг Совет Социалистик Республикасининг бевосита таъсири ва ҳарбий революцион ёрдамида нокапиталистик тараққиёт йўлига ўтишларининг ўзига хос совет формаси бўлди. Бухоро ва Хиванинг нокапиталистик тараққиёт йўлининг ўзига хос томони шу билан изоҳланадики, Хива ва Бухоро Октябрь социалистик революциясига қадар вассал давлатлар бўлиб, аслида Чор Россиясининг мустамлакаси эди. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин уларни «соф типдаги мустамлакалар» деб атаган эди. Худди шундай нокапиталистик тараққиёт йўлини Монголия ва Тува халқ республикалари халқлари ҳам босиб ўтдилар. Халқ-совет (Хива, Бухоро), халқ-демократик (МХР), миллий-демократик (миллий демократия мамлакатлари) революциялари тажрибаси революцион-демократик босқич ва социалистик қурилиш босқичидан иборат икки босқич социализмга ўтишда зарур эканлигига яққол мисол бўла олади.

Ўрта Осиё (Хива ва Бухородан ташқари) ва Қозоғистон халқларига келганда шуни айтиш керакки, улар капитализмни ва революцион-демократик тараққиётдан иборат алоҳида босқични четлаб ўтиб, капитализмгача бўлган муносабатлардан социализмга ўтдилар, яъни улар бутун мамлакатда бўлганидек, социалистик тараққиёт йўлига ўтдилар. Бундан бошқага ўтиш мумкин ҳам эмас эди. Ҳам бутун мамлакат миқёсида, ҳам унинг чекка ўлкаларида социалистик революция ғалаба қозонган шароитда, пролетариат диктатураси ўрнатилгач, Совет Шарқи социалистик республикалари ягона давлат составига киргач, социал-иқтисодий тараққиёт фақат социалистик тараққиёт бўлиши керак эди. Шундай бўлди ҳам. Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари олдида Октябрь революциясидан кейин ҳам марказда, ҳам чекка ўлкаларда бўлганидек, эндиликда нокапиталистик тараққиёт йўлига кирган мамлакатлардан фарқли ўлароқ, қайси йўлни танлаш проблемаси турган эмас. Чунки бу проблема социалистик революция ғалабаси ҳамда Россия пролетариати революцион курашининг умумий оқимига қўшилган Шарқ халқлари меҳнаткашларининг миллий-озодлик кураши туфайли ҳал қилинган бўлиб, социалистик характердаги бу республикаларнинг халқлари Октябрь социалистик революцияси очган йўлга қадам қўйдилар. Бу ҳол уларнинг капитализмдан социализмга ўтиш даври, капитализмни революцион асосда социализмга айлантириш даври ҳамда феодал ва ярим феодал муносабатларни революцион тарзда синдириб, уларни социалистик муносабатларга айлантириш даври доирасида социалистик йўлдан ривожланишни олдиндан белгилаб берди. Шунга кўра бизнинг фикримизча Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқлари нокапиталистик тараққиёт йўлини революциянинг икки мустақил босқичи, яъни революцион-демократик ва социалистик босқичи ёрдамида ўтадилар, деган қоида ҳақиқий тарихни бузиб кўрсатишдир, чунки у социалистик революция характерини ҳисобга олишдан келиб чиқмайди. Ўтган барча революциялардан Октябрь революциясининг ўзига хос хусусиятларидан бири шундаки, бир қатор энг муҳим буржуа-демократик ва революцион-демократик вазифалар, жумладан, аграр, антифеодал ва антиимпериалистик вазифалар социалистик ўзгаришлар давомида ҳал қилинди. В. И. Ленин таъбири билан айтганда, буржуа-демократик ва социалистик револю-

ҒУЗОР УФҚЛАРИ

ЛАВҲА

Куз фасли. Ҳамма пахтазор бағрида. Ҳаммада пахта ишқи, ширин ҳаёллар. Одамлар терим тақдири, улкан хирмон иштиёқи билан нафас олмоқда.

Мамашо Оллоёровичнинг ўй-ташвишларини айтмайсизми, ифодалашга сўз топиш қийин. У чўпонликдан трест директоригача бўлган қийин, аммо шарафли ҳаёт йўлини босиб ўтди. Энди эса Ғузор район партия комитетининг биринчи котиби. Чўпонлиги ёки директорлигида ёш бошида бир ташвиш бўлса, энди юз ташвиш. Лекин ҳаммаси хайрли — давлат, халқ хизмати ташвиши. Шу важдан кунларни тунларга улаб югурибелса-да чарчамайди, аксинча, ҳузур қилади.

...Пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотни кўздан кечираётган секретарнинг чеҳрасига табассум ёйилди. Бу бежиз эмас эди. Бир кунлик ўсиш тўрт процент! Хўжаликларни таҳлил қилди. Карл Маркс номли колхозда беш процент, Ленин номли колхозда тўрт ярим, «Партия XXII съезди» колхозида тўрт процент пахта тайёрланибди. Гагаринчиларнинг авжи баланд, райондан бир процентдан зиёд пахта берибди.

Охунбобоев номли колхоз... Секретарнинг кўзлари уч ярим рақамига қадалгач, авзойи бузилди. Кейинги рақам хунобини оширди, ўрнидан туриб кетганини ўзи ҳам сезмади. Телефон трубкасини олди-ю, яна қайтариб ўрнига қўйди. Шунда юқори партия даргоҳида бўлган суҳбат ёдига тушган эди.

— Раҳбар ўз фикри, сўзи, иши билан ёмон ишни яхши қилиши мумкин, — дейилган эди ўша суҳбатда, — шунга риоя қилинг. Сал нарсага овозингизни баланд кўтарманг. Раҳбар секин гапирса ҳам овози қаттиқ эшитилаверади. Чунки у партия номидан гапиради. Ўшқириш томоқни йиртса, уқтириш онгни ўстиради, дейдилар.

Секретарь Киров номли совхозга жўнаб кетди. Директорни ёнига олиб бригадалар, бўлимларни айланди, теримчилар, механизаторлар билан суҳбатлашди. Дала шийпонларини кўздан кечирди. Иссиқ овқат пишаётган қозонга кўз ташлади. Гўё ҳаммаси жойида, бюрода нималар айтилган бўлса, бажо келтирилган. У пахта тайёрлашдаги қолоқлик сабабларини қидиришда давом этди ва ниҳоят топди. Бу ҳақда кечқурун коммунистлар йиғинида ошкора гаплашиб олди.

— Коммунист ҳосил тақдири учун жавобгар киши, — деди Мамашо Оллоёрович, — у серғайрат, ташаббускор, айни кезда тадбиркор бўлмоғи, теримда шахсий намуна кўрсатмоғи, ўзгаларни ҳам шунга чорламоғи керак. Бугун совхоз коммунистларида ана шу фазилатлар етишмаяпти. Улар теримда авангард бўлиш ўрнига... Секретарь гапнинг буёғини айтмади. Лекин фикр тушунарли эди. Хиёл фурсат ўтгач сўзини давом эттирди. — Биз коммунистларни меҳнатга онгли муносабатда бўлувчи, ғоявий жиҳатдан етук, ўзгалар ҳақида ғамхўр кишилар, социалистик мусобақанинг ташкилотчилари деб биламиз. Аммо совхоз коммунистлари ўзларининг талант, истеъдодини шу мақсадга сарф этмаяпти. Ахир, партиянинг кучи — коммунистларнинг активлиги, авангардлиги, ташаббускорлигида-ку! Пахта плани, социалистик мажбуриятнинг тақдири ҳал қилинаётган ҳозирги долзарб кунларда ана шу ҳислатлар Йўлчи юлдуздек порлаб кўзга ташланмаётганига афсусланамиз.

Мамашо Оллоёрович одамларни замиridan кузатиб чиқди. Отган «ўқи» нишонга тегаётганига ишонч ҳосил қилгач, мақсад сари яқинлашди.— Кечаги рақам бугун эскиряпти. Бугунгиси ҳам эртага эскириши муқаррар. Буни барча партия ташкилотларимиз, коммунистларимиз биляпти, изланяпти, теримда рақамлар салмоғини ошириш учун курашяпти. Лекин кировчилар бир нуқтада депсиниб турибди, олға интилмаяпти, рақамларни янгилаш, салмоғини ошириш чораларини кўрмаяпти.

Йиғинда ташаббус кўрсатмаётган, озми-кўпми муваффақият олдида мағрурланиб кетган, машина теримини бошлаш ҳақида юқоридан кўргазма кутиб ўтирган, илғорлар паноҳида кун ўтказиб келаётган, терим графигининг бажарилишини барбод бераётган коммунистларнинг номи рўй-рост тилга олиниб нуқсонлари юзига айтилди.

— Икки симдан оқиб келаётган ток тўташган фурсатда чироқ ёнади, — деди секретарь сўзини якунлаб, — шунга ўхшаш машина терими билан қўл теримида юксак кўрсаткичга эришилгандагина графиклар ўринланади, рақамлар сони бўртади, салмоғи ортади. Бу ҳақда жиддий ўйлаб кўриш, амалий ишга киришишни совхоз партия ташкилоти, коммунистларга ҳавола қиламиз...

Эртаси куни совхоз пахтазорлари фронтдаги жанг майдонига айланди. Қалбида виждони бор ҳар бир киши далага отланди. Улар майдонга томошабин бўлиб эмас, ҳормас-толмас жангчи бўлиб кирди, бировлари этак боғлаб, бировлари машиналарда пахта терди. Суръат кун сайин, соат сайин кўтарила борди ва ниҳоят, кунлик ўсиш етти-саккиз процентга етди. Совхоз раҳбарлари йиллик пахта тайёрлаш плани бажарилгани ҳақида биринчилар қаторида ғалаба рапортига имзо чекди. Бу, партия амалий раҳбарлигининг самараси эди.

Район партия комитети қайси жойда нима воқеа содир бўлаётганини, хўжаликларнинг ютуқ-камчиликларини ҳаммадан яхши билади. Ғузорда сув камоб, ҳосилдорликни ошириш қийин деган гап тарқалди. Район партия ташкилоти бу фикрга зарба бериб, сув масаласини ижобий ҳал қилди. Пачкамар сув омбори қурилди, қудуқлар қазилди, ариқлар чиқарилди. Натижада сув танқислиги енгилди, ҳосилдорлик ошди. Яқингача 10 минг тонна атрофида пахта тайёрлаб келган район бу йил давлатга 22 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, республикада биринчи бўлиб планни дўндирди. Ғузорлик пахтакор Аҳмад Бердиев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назар Мейлиқулов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Саида Туробова, миришкор деҳқон Ҳимматой Олтиёровалар 40 центнерлик маррани эгаллаб, 55-60 центнерлигига интиляпти. Ҳамма бригадалар шундай даражага эришса борми, Ғузорнинг пахтаси яна беш-олти баравар кўпаяди. Ғузорликлар яна 18 минг тонна пахта тайёрлаймиз, бир йилда деярли икки йиллик план миқдорида «оқ олтин» берамиз, деяптилар. Бунга ишонса бўлади. Чунки ҳали далаларда теримчи кирмаган, машиналар ораламаган пайкаллар бор.

Ғузорликларни ёруғ юзли кишилар деб аташяпти. Район партия комитетининг биринчи секретари Мамашо Оллоёров билан бўлган суҳбатда бунга тўла ишондик. 1972 йилги маҳсулот тайёрлаш планларининг бажарилиши ҳам буни исбот этди. Дон тайёрлаш 200 процент, пилла — 117, сут — 110, гўшт — 103, қоракўл тери—114, тухум—120, жун тайёрлаш плани 101 процент адо этилди. Бошқа хил маҳсулотлар, жумладан, картошка, узум, мева, сабзавот тайёрлаш планлари ҳам 110 процентлик довондан ошиб кетди.

* * *

Ирмоқлар бирлашса — дарёлар бунёдга келади. Ғузорнинг комплекс тараққиётига Карл Маркс номли колхоз меҳнат аҳли муносиб улуш қўшди. Бу йирик хўжаликка ўзининг бутун онгли ҳаётини деҳқончилик ишига бахш этган Очил ака Кўчкинов қарийб ўттиз йилдан буён раҳбарлик қиляпти. Колхоз Қашқадарё воҳасининг машъалига айланди. Очил аканинг бисотидаги ақидалардан айримларини келтирамиз.

— Йилни йил қиладиган ҳам, ел қиладиган ҳам деҳқон.

Карл Марксчилар юбилей йилини ҳосилдорликда рекорд йилига айлантирди. Шу кунгача давлатга 4.500 тонна пахта етказиб берди.

— Бу иш қўлимдан келмайди дейиш осон, келади дейишга ўрганиш керак.

Механизаторлар шунга ўрганди, бункерлардан 1300 тонна дурдона тўкиб, машина терими планини 120 процент адо этди. Назира Тоирова, Шарифа Бердиева, Искан Нафасов, Хуррам Бўроновлар 170-200 тоннадан пахта териб, севимли касбини шарафлади.

Колхоз меҳнат аҳли йиллик планни республикада иккинчи бўлиб бажарди, эл-юртга довруғ солди. Ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш учун курашяпти.

— Сортни бузиш — ғўзаликка раҳна солишдир.

Колхоз йиллик планни фақат биринчи сорт пахта ҳисобига бажарди. Ҳозир кунига 3.4 процентдан дурдона тайёрланиб, биринчи сортга топширияпти. Хўжаликда ялпи тонна ошяпти. Лекин сорт бир нуқтада турибди. Бу—яхши! Енгил саноат ходимлари мамнун бўлишади, даромад кўпаяди. Мавсум охиригача сортнинг пасайишига йўл қўймаслик пахтакорлар шиорига айланди.

— Бир мисқол пахта—бир челак тер ҳисобига бунёдга келади, уни нобуд қилиш—нонтепкиликдир.

Пахта нобудгарчилигига қарши кураш авж олдириляпти. Йўллар, йўлкалар, хирмон жойлар, уватларга тўкилган пахтани териб олишда қариялар, инвалидлар кўмаклашяпти. Комсомол-ёшлар, мактаб ўқувчиларидан постлар ташкил қилинган.

Улуғ тўйга муносиб совға ҳозирлаш — барчанинг ягона, олий орзуси.

Меҳнат аҳли шундай яхши ният билан теримни кучайтиряпти. Колхознинг 7 минг тонналик «оқ олтин»и СССРнинг 50 йиллик тўйига муносиб тўёна бўлади.

* * *

Ғузорда октябрь қуёши чарақлаб турибди. Теримчилар, механизаторлар, ёрдамчи-ҳашарчилар уфққа туташган пахта далаларида жавлон уряпти. Биринчи довондан ошилди. Лекин ҳали маррага етилгани йўқ. Марра — 40 минг тонна! Бунинг учун яна 18 минг тонна пахта тайёрлаш керак. Ғузорлик марди майдонлар шуни деб кунларни тунларга улаб меҳнат қиляпти, суръатга қанот бахш этяпти.

Яхши ниятингиз ҳамроҳингиз бўлсин, азиз пахтакорлар!

М. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ШОФИРКОН районидаги Охунбобоев номли колхозда 1070 гектар майдонда гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариладиган ҳосил етиштирилган. Барча ҳосил «зангори кема»лар ёрдами билан териб олинмоқда. Ҳозирги вақтда 11 та пахта териш машинаси хирмонга барака киритяпти. Суратда: (юқорида) мавсумда 300 тоннадан ошириб пахта териш мажбуриятини олган механик-ҳайдовчи Мухтарам Эргашева.

Пастдаги суратда Пахтакор районидаги Собир Раҳимов номли совхознинг иккинчи бўлимида Қувондиқ Боймирзаев бошлиқ бригадада машинада терилган пахта прицепларга юкланаётган пайт акс эттирилган.

Б. Мўминов
ва А. Горокрик
фотолари. (ЎзТАГ).

ПАХТАЗОР МАДҲИ

Элни чорлар пахтазор бугун,
Олтин кузнинг олтин сўзи бу.
Дам ғанимат аҳди бор учун,
Ҳар бир чаноқ аҳднинг ўзи бу.
Жилоланур сомон йўлидай,
Лим-лим тўлган олтин жом бўлиб.
Қўлни кутар эрта-кеч бирдай,
Кенг водийлар чиройга тўлиб.
Диёр кутар азми шижоат,
Синов ҳар дам марди-майдонга,
Заррин сепин ёзди табиат,
Ҳаракат қил, дейди деҳқонга.
Куз салқини сездириб ўзин
Дарахтлардан барг тўкаман дер.
Пахтазорлар олмос юлдузин
Тергин тезроқ дейди Она Ер.
Бир-бирига туташ водийлар,
Диёр бўйлаб бўлибди чаман.
Ғайрат отин қамчилаб мардлар,
Олсин тез дер туҳфамни Ватан.
Қашқадарё пойга сардори,
Манзил сари от қўяр шитоб,
Сирдарё ҳам терим илғори,
Колоқларга қилмоқда хитоб:
Отни тезроқ қамчиланг дўстлар,
Суръат пайтин унутманг зинҳор.
Мардлик пайти, жасорат пайти,
Белни маҳкам боғланг, пахтакор.
Этакларнинг вазнин тош боссин,
Моторларнинг тинмасин саси.
Хирмон бўйи тоғлардан ошсин,
Бўшашмасин терим нафаси.
Машиналар гумбирлаганда,
Янграб кетсин замину осмон.
Машиналар ҳосил терганда,
Жонланади кенг пахта майдон.
Кўкрак кериб шерман деган зот,
Гумбирлатсин пўлат отини.
Гижинглатсин эгатлар бўйлаб,
Унутмасин шу қанотини.
Бункерлари қуёшдай кулсин,
Хирмонларга кирсин барака.
Тезроқ аҳдин ўринлатсин, сўнг
Бошлансин тўй, улкан маърака.
Этаклар ҳам қадим, қадрдон,
Она элда мардлик белбоғи.
Белга тақсин элсевар инсон,
Шуни кутар олтин куз чоғи.
Ботирларни билади диёр,
Фарғонажон ерларида кўп.
Қорақалпоқ, Хоразм, Сурхон
Ерларида мардлар ишлар хўп.
Самарқанду Бухоро оро
Жўмардларнинг улкан аҳдига.
Ер ости-ю ер усти тилло,
Шон истаймиз ғайрат-шаҳдига.
Чўлқувар мард она Сирдарё,
Енбошида Тошкент қадрдон.
Пахталарин кутмоқда диёр,
Хирмонларин этгай армуғон.
Азим элим, бир сўзли мардсан,
Аҳду паймон бурkансин шонга.
Бугун ҳеч ким четда қолмасин,
Ўз ҳиссасин қўшсин хирмонга.
Улуғ тўйга тўёна бўлсин
Далалардан йўл олган карвон.
Бир тола ҳам қолмасин ерда,
Кўтарилсин энг катта хирмон.
Элни чорлар пахтазор бугун,
Олтин кузнинг олтин сўзи бу.
Дам ғанимат аҳди бор учун,
Ҳар бир чаноқ аҳднинг ўзи бу.

НАЗАРМАТ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА
ЖАВОБ ҚИЛАДИЛАР

ҚИЛМИШ—ҚИДИРМИШ

Учқўрғон районидаги «Октябрь» колхозининг раиси Х. Жалолов шу йилнинг 16 февралида санитария врачи А. Холмуродов район ижроия комитетининг топшириғи билан колхоздаги болалар боқча ва яслиларининг санитария ҳолатини текширганда уни ҳақорат қилган ва ишдан бўшатиб юбораман, деб дўқ урган. 19 февраль куни эса колхоз ҳаммомига келиб Норин район матлубот жамиятининг шофери Ғ. Ҳайитовни сабабсиз ҳақорат қилган ва тутиб олиб урган, унинг ҳайдовчилик гувоҳномаси, талони, йўл варақасини тортиб олган. 1 март куни Норин касалхонасида беш ёшлик бола операция қилинаётганда бу ерга келиб, область марказидан чақирилган хирург А. Қориев ва бошқа медицина ходимларини сабабсиз ҳақорат қилган.

Ҳаддидан ошган Х. Жалолов 1971—1972 йиллар мобайнида гражданлардан Н. Хабиров, Б. Пўлатовларни ҳақорат қилиб, калтаклаган. 1971 йилнинг июнь ойида Бўз районидаги Мирзааҳмедов номли совхозга қарашли автомашинани тўхтатган, унинг ҳайдовчисини ҳақорат қилиб, йўл варақасини тортиб олган ва йиртиб ташлаган, ёнидан пичоқ чиқариб, автомашинанинг иккита ғилдираги резинасини тилиб ташлаган.

Омбор мудири Д. Эргашевнинг камомадини яшириш ва унга ёрдам қилиш мақсадида Х. Жалоловнинг кўрсатмаси билан колхоз инженери С. Бойбоев табелчи А. Абдиевга тракторчиларга 50 қоп биринчи сортли ун тарқатилди ва тракторчилар ремонтда 15 кун ишлади, деб сохта ҳужжат тузиш ҳақида буйруқ берган. А. Абдиев бу ҳужжатни тайёрлаган ва ведомостларга С. Бойбоев билан биргаликда сохта имзолар қўйган. Бу билан улар Д. Эргашевга колхознинг 1720 сўм пулини ўғирлаш, яъни ўзининг шунча камомадини яшириш имкониятини яратиб беришган.

Колхознинг бош бухгалтери А. Утанов ана шу каби жиноятлардан хабардор бўлгани ҳолда, унинг олдини олиш чорасини кўрмаган. Бундан ташқари, колхоз правлениеси аслида йўқ бўлган 56 бузоқ, 64 қўзини насл олинди, деб ва сариёғ, тухум, жун тайёрлаш соҳасида кўзбўямачилик қилганида келишувчилик билан индамаган.

Ҳозир район прокуратураси колхознинг 1971 йилги ва 1972 йилнинг биринчи ярмидаги молия-хўжалик фаолиятини ревизия қилдиряпти.

С. Бойбоев, А. Утанов ва бошқалар қилмишига яраша жазоланди. Х. Жалолов Наманган область партия комитети пленумининг аъзоси, меҳнаткашлар депутатлари Учқўрғон район ва Норинкапа қишлоқ Советларининг депутати. Ҳозир уни жавобгарликка тортиш масаласи ҳал қилинмоқда.

Х. Жалоловнинг коммунист раҳбарга номуносиб ҳатти-ҳаракатлари, безорилиги, жиноий ишлари ҳақида редакцияга газетхонлардан келган ва текшириш ҳамда чора кўриш учун юборилган хатга Ўзбекистон ССР прокуратурасидан ана шундай жавоб олинди.

ТЕХНИКА ТУФАЙЛИ

ВОРОШИЛОВ, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбирларидан) СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдираётган «Социализм» совхозининг фидокорлари марра сари тобора яқинлашяпти. Илғор бригадалар ва бўлимлар йиллик планнинг барвақт адо этилганлиги тўғрисида ғалаба рапорти бермоқдалар. Мухтор Холматов, Иробой Ҳайдаров, Синдор Қаршибоев, Маҳмуд Каримов ўртоқлар бошлиқ бригадалар мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топшираётирлар.

Техника қувватига таяниб иш кўраётган коммунист Жуман Бердалиев бошқарувчилик қилаётган 7-бўлим ҳам маррадан ўзиб кетди. 850 гектар майдоннинг ҳар гектаридан йигирма центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ҳозиргача топширилган пахтанинг қарийб 90 проценти пўлат этаклардан тўкилди. 25 та агрегат юксак унум билан ишлаб, кунлик суръатнинг кескин ўсишини таъминлади. Баъзи кунлари йиллик планнинг 8-10 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрланишига эришилди. Социалистик мусобақада Турғунбой Абдураҳмонов, Ўнгар Мирзаев, Муродим Қаршибоев сингари дала гвардиячилари олдинги сафда боришяпти. Уларнинг ҳар бири ҳозиргача 130-160 тоннадан дур териб, хирмонга барака киритди.

Бўлим азаматлари даладаги ҳосилни яна бир марта чамалаб кўриб, гектаридан тағин 6 центнердан ҳосил топширишга қатъий сўз бердилар. Шу мақсадда пахта йиғим-терими ҳар қачонгидан кучайтириб юборилди.

цияларнинг вазифалари «йўл-йўлакай» ҳал қилиб борилди. Чекка ўлкалардагина эмас, ҳатто туб Россиянинг ўзида ҳам худди шундай бўлди. Масалан, Россияда ўрта асрчилик ер муносабатларини 1905 — 1907 йиллар буржуа-демократик революцияси ҳам, 1917 йил февраль революцияси ҳам тугата олмади. Бу вазифани фақат Улуғ Октябрь социалистик революцияси бажарди. Октябрь революцияси асосий социалистик вазифаларни ҳал этар экан, В. И. Ленин қайд қилганидек, ер муносабатларини феодал чалкашликлардан йўл-йўлакай тубдан тозалаб кетди, бунинг учун алоҳида революцион-демократик босқичга эҳтиёж ҳам бўлмади. Бу жиҳатдан Совет Шарқи социалистик республикалари ҳам мустасно эмас. «Оралиқ звенолари» заруриятига келганда, у бевосита социализмга ўтиш учун умумий принципиал қоидаларни ўзгартира олмайди.

В. И. Ленин капиталистик тараққиёт босқичини ўтамаган мамлакатлар хусусида бундай деб кўрсатган эди: **«Тарих тақозоси билан социалистик революцияни бошлаш қайси мамлакат устига тушган бўлса, бу мамлакат қанча кўп қолоқ бўлса, эски капиталистик муносабатлардан социалистик муносабатларга ўтиш унинг учун шунча қийин бўлади. Бунда эскини бузиш вазифаларига қулоқ эшитмаган қийинчиликлардан иборат янги вазифалар, яъни ташкилий вазифалар қўшилади»** (Асарлар, IV нашр, 27-том, 78-бет).

Кейинчалик В. И. Ленин партия X съездида бундай деган эди: **«Капитализмдан социализмга ўтиш, бизнинг мамлакатимизда ҳозир йирик капиталистик муносабатлар устун турадими, ёки унда майда хўжалик устунлик қиладими, шунга қараб турли формаларда бўлади, бунда ҳеч қандай шубҳа бўлиши мумкин эмас».** (Асарлар, IV нашр, 32- том, 251- бет).

Кўпчилик авторлар, совет миллий республикаларининг социал-иқтисодий тараққиётига баҳо бераётганда Октябрь революциясидан кейин миллий республикаларда ўтказилган аграр ўзгаришлар социалистик характерга эга бўлмаган, деган фикр билдирадилар. Бу фикрга қўшилиб бўлмайди. Бунда улар социалистик ўзгаришларга тайёрловчи революцион-демократик тадбир бўлган аграр масала (ер-сув муносабатлари) босқичма-босқич ҳал қилинганлигини сабаб қилиб кўрсатадилар. Ўрта Осиё республикаларидаги аграр ўзгаришларнинг хусусиятларини мутлақо камситмаган ҳолда шу нарсани эътиборга олиш керакки, айниқса биринчи босқичдаги аграр ўзгаришлар буржуа-демократик характерда бўлиб, социалистик революция ва пролетариат диктатураси шароитида юз берди, аграр ўзгаришларнинг миқёси ва мукаммаллигига кўра умуман социалистик характерга эга бўлди.

Шуни қайд қилиш керакки, масалан, Туркистон Автоном социалистик республикасида ҳамма ерларни национализация қилиш тўғрисидаги декретга биноан, Туркистон АССРдаги ҳамма ерлар давлат мулки деб эълон қилинди ва деҳқонларга текинга ва абадий фойдаланиш учун бўлиб берилди. Ваҳоланки, ҳамма ерларни национализация қилиш ҳамда помешчиклар ва бой-қулоқлар хўжалигини мусодара қилиш ишлари 1918 — 1923 ва 1925 — 1930 йилларда босқичма-босқич ўтказилди. Лекин у мазкур ўзгаришларнинг социалистик йўналишини ўзгартира олмади.

Баъзи авторлар ерларни национализация қилиш ўз-ўзидан буржуа тартиб чораси деб ўйлаб, социалистик революция шароитидаги аграр ўзгаришларнинг сиёсий моҳиятини эътиборга олмайдилар. Баъзи авторлар* тўғри қайд қилганидек 1917 йил октябридаги аграр ўзгаришларнинг асосий иқтисодий мазмуни шундан иборатки, ишчилар синфи ва камбағал деҳқонлар ҳокимияти томонидан ер тўғрисидаги декретнинг амалга оширилиши туфайли (Ўрта Осиёда босқичма-босқич юз берган тақдирда ҳам О. А.) қишлоқда асосий ишлаб чиқариш воситаси бўлган ер умумхалқ социалистик мулки деб эълон қилинди. Бу эса қишлоқда янги социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ўрнатиш ва деҳқонларни кооперацияга бирлаштиришга асос бўлди.

Ерни национализациялаштириш пролетар давлатининг қишлоқдаги ҳал қилувчи омилларидан бири, мамлакатда янги социалистик иқтисодий муносабатларни қарор топтиришнинг муҳим негизи бўлди. В. И. Ленин кўрсатганидек, у деҳқонларни ўзининг бир парча ерига қулларча маҳдудликдан халос қилди ҳамда қишлоқ хўжалигида ҳам социализмга ўтиш учун энг эпчил ер тузумини яратди.

Бундай муносабатлар Ўрта Осиёда ҳам қарор топди. Бу ўз моҳиятига кўра, капитализмдан социализмга ўтиш даврининг умумий қонуниятларини акс эттирди. Бунда шуни эътиборга олиш керакки, социалистик қурилишнинг умумий қонуниятлари ўз асосига кўра ягона бўлиб, у ҳам капиталистик тараққиёт босқичини ўтган мамлакатга ёки мамлакат районларига, ҳам бу босқични ўтаб, феодализмдан социализмга ўтаётган мамлакатларга ёки мамлакат районларига тааллуқлидир. Айрим мамлакатларнинг на тарихий, на миллий хусусиятлари В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган умумий қонуниятларнинг аҳамиятини камсита олмайди.

Кўпгина авторлар Ўрта Осиё совет республикаларининг социал-иқтисодий* тараққиётига баҳо бераётганда бу республикаларда саноат, транспорт, банклар, саноат-савдо фирмалари ва шу сингарилар национализация қилинганлиги, шунингдек ташқи савдо монополияси ўрнатилганлиги бевосита социалистик характерга эга бўлиб, хўжаликнинг социалистик секторини барпо этишга қаратилганлигини ва айни бир вақтда экономикадаги мустамлакачилик мероси негизларини тугатишдан иборат умумдемократик вазифа ҳал қилинганлигини эътиборга олмайдилар. Улар, Ўрта Осиёда (Еттисув районларида) 1918 — 1922 йиллар мобайнидаги биринчи босқичда амалга оширилган аграрислоҳот мустамлакачиликка қарши характерга эга бўлган, чунки у ердан фойдаланишнинг мустамлакачилик меросини тугатган, ердан фойдаланишда маҳаллий ва «келгинди» аҳоли ўртасидаги тенгсизликни бартараф этган, деган фикрни билдирадилар. Лекин бу авторлар бундай ўзгаришларнинг синфий моҳиятини назарда тутмаётирлар. Гап шундаки, аграр ислоҳот асосан ерлари тортиб олинган кўчманчи қулоқларга зарба берди. Бу ерлар бир вақтлар маҳаллий аҳолига қарашли бўлган.

Шундай қилиб, аграр ислоҳотнинг биринчи босқичида ҳам революцион-демократик, антиколониал ва антифеодал ўзгаришлар социалистик тус олиб, социалистик характердаги ўзгаришлар билан қўшилиб кетган.

Октябрь революциясининг ғалабаси ҳамда Россиянинг марказида ҳам, унинг чекка ўлкаларида ҳам пролетариат диктатурасининг ўрнатилиши илгари қолоқ бўлган халқларнинг капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, социализмга ўтишларини таъминлади. Бу капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, социализмга ўтиш мумкинлиги тўғрисидаги ленинча назариянинг тантанаси бўлди. Бу ўтиш гарчи капитализмни четлаш формаси, баъзан эса капитализмгача бўлган муносабатларни четлаб ўтиш формаси бўлса-да, ҳозирги миллий демократия мамлакатлари, ривожланаётган мамлакатларнинг нокапиталистик тараққиёт йўлидан жиддий фарқ қилади. Лекин Совет Шарқи Республикаларининг социалистик тараққиёти ўз хусусиятларига эга бўлиб, бу ҳол умумкоммунистик назария ва практикани маҳаллий шароитларга қараб ўзгартириш талабини акс эттиради. Миллий республикаларда демократик, антиколониал ва антифеодал ўзгаришлар социалистик ўзгаришлар билан боғланиб кетганлигини шу билан изоҳлаш мумкин.

Демократик ва социалистик ўзгаришларнинг уйғунлашиб кетганлиги — капитализмгача бўлган муносабатлардан социализмга ўтишга хос бўлган характерли белгидир, деган фикрни билдираётган авторлар ҳақдирлар. Биз ҳам бу фикрга қўшиламиз. Чунки бундай ўтиш пролетариат диктатураси шароитида амалга оширилганда уйғунлашади ва айниқса яққол намоён бўлади, демократик ўзгаришларнинг катта қисми социалистик ўзгаришлар билан қўшилиб кетади.

Бу ўзига хос тарихий тажрибани ўрганиш ва уни назарий жиҳатдан умумлаштириш ҳозирги вақтда нокапиталистик тараққиёт йўлини танлаган мамлакатлар учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

О. АМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор.

*) Е. С. Карнаухова. Социалистик жамиятда ер муносабатлари. «Висшая школа» нашриёти, 1967 йил (рус тилида).

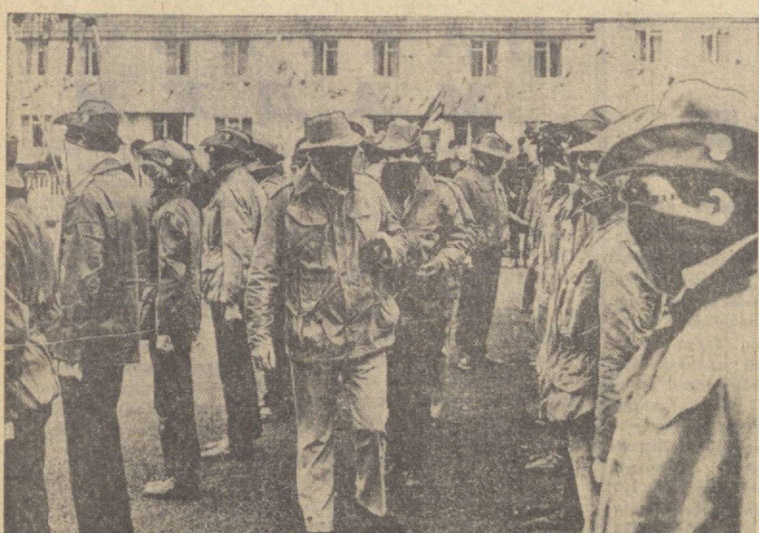

Шимолий Ирландиядаги аҳвол кескинлигича қолмоқда. Бу ердаги кескин аҳвол протестант экстремистларнинг ҳатти-ҳаракатлари туфайли айниқса хавфли тус олаётир. Экстремистлар граждан ҳуқуқлари учун курашувчиларга узлуксиз равишда қуролли ҳужум уюштирмоқдалар. Белфастдан хабар беришларича, бу ерда янги бир милитаристик ташкилот тузилибди. Бу ташкилотга ашаддий милитарист, Шимолий Ирландиянинг собиқ ички ишлар министри У. Крейг бошчилик қилмоқда. Сиз биринчи суратда Крейгнинг каллакесарларини кўриб турибсиз. Улар ўзларининг «жанговар тайёргарлиги»ни намойиш қилмоқдалар. Иккинчи суратда эса Белфаст кўчаларидан биридаги харобалар тасвирланган. Инглиз қўшинларининг Ольстерга бостириб кириши мамлакатга «тинчлик ва осойишталик» келтирмади. Ҳамон ўқлар товуши, бомбалар портлаши тинмаётир. Бегуноҳ кишиларнинг қони тўкилмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

ОЛЬСТЕР ФОЖИАСИ

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

БЕРЛИН, 9 октябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси билан Ҳиндистон ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлиги тўғрисида АДН агентлиги эълон қилган расмий ахборотда бундай дейилади: «Германия Демократик Республикаси ҳукумати Германия Демократик Республикаси билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатлар ҳамма соҳаларда муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан ғоят мамнун. Икки мамлакат ўртасидаги дўстона ва ўзаро манфаатли муносабатларни бундан буён ҳам кенгайтириш ва мустаҳкамлаш истагига мувофиқ Германия Демократик Республикаси ҳукумати билан Ҳиндистон ҳукумати 1972 йил 8 октябрдан бошлаб дипломатик муносабатлар ўрнатишга ҳамда ўзларининг Берлин ва Деҳлидаги ваколатхоналарини элчихоналар даражасига кўтаришга қарор қилдилар.

Германия Демократик Республикаси ҳукумати шу нарсага аминдирки, Германия Демократик Республикаси билан Ҳиндистон ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлиги ҳар иккала мамлакатнинг асосий халқаро манфаатларигагина жавоб бериб қолмасдан, шу билан бирга бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига ҳам ижобий ҳисса бўлиб қўшилади».

ДЕҲЛИ, 9 октябрь. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукумати Германия Демократик Республикаси билан элчихоналар даражасида дипломатик муносабатлар ўрнатишга қарор қилганлиги бу ерда расмий равишда эълон қилинди. Шу хусусда эълон қилинган ахборотда айтиладики, бу қарор Ҳиндистон халқининг Германия Демократик Республикаси билан дўстона ва ўзаро манфаатли муносабатларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш истагига тўла равишда жавоб беради. Бу қарор, дейилади ахборотда, ҳар иккала мамлакатнинг миллий манфаатларига жавоб берибгина қолмасдан, шу билан бирга ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига ҳам ижобий ҳисса бўлиб қўшилади.

Лондондерри аҳолисининг норозилиги

ЛОНДОН, 9 октябрь. (ТАСС). Англия «хавфсизлик кучлари» давом эттираётган репрессияларга ва ўзбошимчаликларига қарши норозилик билдирмоқ, судсиз ва терговсиз қамаб қўйилган ирландияликларни Ольстер турмалари ва қамоқ лагерларидан бўшатиб юборишни талаб қилмоқ учун кеча Лондондерри аҳолисидан ўн минг нафардан кўпроқ киши шаҳар кўчаларида намойиш ўтказишди.

Намойишчилар «Британия солдатларини олиб кетинглар!», «Қамаб қўйилган ирландияликлар бўшатилсин!», «Беҳуда қамоққа олишлар дарҳол тўхтатилсин!» деган талаблар ёзилган транспарантларни кўтариб олган эдилар. Намойишдан сўнг ўтказилган митингда намойишчилар Ольстердаги галаёнларни қўпол ҳарбий куч билан лаънатлар айтишди.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Қорақалпогистон АССР, Хоразм областларида ёғингарчилик бўлмайди. Ғарб томондан секундига 5-7 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 0—5, кундузи 9—14 даража иссиқ бўлади. Тошкент, Андижон областларининг айрим жойларида ёмғир ёғади. Кечаси 2—7, кундузи 11—16 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда эрталаб ва кечаси ёмғир ёғади. Кундузи ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Секундига 3—7 метр тезликда беқарор шамол эсади. 12—14 даража иссиқ бўлади.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

МУҲИМ ҚАДАМ

Ўтган ҳафтада Вашингтонда СССР билан АҚШ ўртасида ракетадан мудофаа системаларини чеклаш тўғрисида тузилган шартнома ратификация қилинганлиги тўғрисидаги ёрлиқларни, шунингдек, стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги айрим чоралар тўғрисидаги муваққат битим қабул қилинганлиги ҳақидаги ахборотларни айирбошлаш маросими бўлиб ўтди. Шундай қилиб, «Юқори доирадаги» Совет — Америка учрашувида шу йил май ойида Москвада имзоланган ҳар иккала ҳужжат кучга кирди.

Турли мамлакатларнинг давлат ва жамоат арбоблари, матбуоти Москва битимларини ратификация қилиш жараёни тугалланганини кенг муҳокама қилиб ва шарҳлаб, бу битимлар қуролланиш пойгасини жиловлаш йўлида янги ва жуда муҳим сиёсий қадам қўйилганлигини билдиради. Бу битимлар кейинги вақтларда Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик давлатларнинг, барча тинчликсевар кучларнинг ғайрат-ҳаракатлари туфайли кескинликни юмшатиш тенденциясини давом эттиради, деб ҳақли равишда уқтирмоқдалар. Матбуот Совет — Америка битимларининг кучга кириши қуролсизланишга кенгроқ йўл очишга, термоядро уруши хавфини батамом бартараф этишга қаратилган бундан буёнги қадамлар учун реал имкониятларни тағин ҳам кўпайтиришни алоҳида таъкидламоқда.

КПСС XXIV съезди эълон қилган тинчлик программасини халқаро майдонда изчиллик билан ўтказиб келаётган Совет Иттифоқи ана шу қулай имкониятларни реалликка айлантириш учун иложи бўлган ҳамма ишларни қилмоқда. БМТ Бош Ассамблеясининг Нью-Йоркда ўтаётган XXVII сессияси кун тартибига халқаро муносабатларда куч ишлатмаслик ва ядро қуролини қўлланишни абадий тақиқлаш масаласини муҳим ва шошилинч масала сифатида киритиш таклиф этилганлиги бунинг ёрқин ва ишончли далилидир. Тинчликсевар халқаро жамоатчилик актив қўллаб-қувватлаган бу таклиф қабул этилди. СССРнинг қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги таклифи ҳам кенг кўламда маъқуллаб кутиб олинди.

БЛЭКПУЛ: КЕСКИН КУРАШ ВАЗИЯТИДА

Англиянинг денгиз соҳилидаги Блэкпул шаҳрида лейбористлар партиясининг йиллик конференцияси тугади. Конференция Буюк Британиянинг ички ва ташқи сиёсатига доир кўпгина масалаларни муҳокама қилди.

Конференцияда ташқи сиёсат масалалари юзасидан ўтказилган мунозара партиянинг ўнг арбоблари ҳаракатларига қарамай, кўпчилик делегатларнинг ҳозир Европа қитъасида содир бўлаётган ижобий жараёнларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга интилиши белгиси остида ўтди. Блэкпул конференциясининг қатнашчилари хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини тезроқ чақириш лозимлигини айтдилар.

Делегатлар ўз нутқларида Англиядаги иқтисодий аҳвол ва ички сиёсий вазият мушкулланиб бораётганлигини жуда ташвишланиб гапирдилар. Бу ташвишнинг асоси бор: Британия экономикаси бир жойда депсиниб турибди, ишсизлар армияси бир миллион кишига етай деб қолди, солиқлар, нарх-наво ошиб бормоқда, мамлакатни кучли забастовкалар ва стачкалар ларзага келтирмоқда. Партиянинг коллектив аъзолари ҳисобланган бир қанча касаба союзлари монополияларни жиловлаб қўйишга қаратилган резолюциялар қабул қилинишини қаттиқ талаб этиб туриб олдилар. Делегатлар «Саноатдаги муносабатлар тўғрисида» деган ва ишчиларга қарши қаратилган қонун бекор қилиниши лозимлигини якдиллик билан айтдилар. Ҳозир шу қонунга мувофиқ забастовкада қатнашган кишилар қамаб қўйилиши мумкин. Конференция қатнашчилари ҳукуматнинг квартира ҳақини кескин оширишни кўзда тутувчи қонунини рад этдилар.

Шу билан бирга қуйидан киритилган кўпгина резолюциялар партия раҳбарларининг тазйиқи остида «юмшатилди», баъзилари эса рад этилди. Машинасозлар касаба союзининг Англиянинг умумий бозорга киришини рад этувчи резолюцияси қабул қилинишига партиянинг ўнг доиралари тўсқинлик қилишга муваффақ бўлдилар. Ваҳолонки, партиянинг кўпчилик оддий аъзолари мамлакатнинг йирик капитал ва НАТО манфаатларини кўзлаб тузилган беқик гуруҳга киришига қарши эканлиги мунозара давомида шак-шубҳасиз маълум бўлган эди.

Конференция якунлари шуни кўрсатиб турибдики, оммавий базаси ишчи ва хизматчилардан иборат бўлган лейбористлар партиясида ўнг кучлар билан сўл кучлар ўртасида кескин кураш давом этмоқда.

ПЕРУ: МУСТАҚИЛЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

Октябрь ойининг бошларида Перу халқи ўз тарихидаги иккита шонли санани: 3 октябрда — Президент Хуан Веласко Альварадо бошчилигидаги революцион ҳукумат фаолияти бошланганлигининг 4 йиллигини ва 9 октябрда — миллий шон-шавкат кунини нишонлади. Перуликларнинг ўзлари бу саналарни ўзларининг «иккинчи мустақиллигимиз»нинг бошланиши деб атайдилар. Бундай дейиш учун уларда ҳамма асослар бор. Чунки Перу диёридан испан мустамлакачилари ҳайдаб чиқарилган пайтдан кейин ўтган бир ярим аср давомида биринчи марта 1968 йил октябрь кунлари мамлакат ҳаётида муҳим бурилиш содир бўлди. Айни шу пайтдан бошлаб Перу Республикаси империалистик ҳукмронликдан ҳақиқатан ҳам озод бўлиш ва ўзининг чинакам миллий мустақиллигини ўрнатиш йўлига, прогрессив-социал иқтисодий ўзгаришлар йўлига ўтиб олди.

Мамлакатнинг 13 миллионли аҳолисининг кўпчилиги қўллаб-қувватлаган генерал Веласко Альварадо бошчилигидаги ватанпарвар кайфиятли ҳарбий ҳукумат ҳокимият тепасига келганидан кейин орадан олти кун ўтиши биланоқ ҳукумат Американинг «Интернэшнл петролеум компани» деган монополиясини мусодара қилди. Шу кунни перуликлар миллий шон-шавкат куни деб эълон қилдилар. Шундан кейин империализм, аввало, Америка империализми ва у билан яқин боғланган маҳаллий молия-помешчиклар олигархияси позициясига кетма-кет қақшатқич зарбалар берилди. Мамлакат экономикасида кучли давлат сектори вужудга келтирила бошланди. Табиий бойликларни ажнабий капитал тажовузидан ҳимоя қилиш, кенг кўламда аграр islоҳот ўтказиш йўли қатъият билан амалга оширила бошлади. Йирик помешчиклар ва чет эл компанияларига қарашли 4,2 миллион гектардан ортиқ ер мусодара қилиниб, унинг 2,8 миллион гектари деҳқонлар қўлига топширилди.

Прогрессив ўзгартишлар жараёни ҳозир Перу турмушининг деярли ҳамма соҳаларини қамраб олган. Ҳукуматнинг мустақил сиёсий йўли туфайли мамлакатнинг халқаро майдондаги мавқеи мустаҳкамланди. Президент Веласко Альварадо ҳукумати халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ёқлаб чиқиб, халқларнинг эски ва янги мустамлакачиликка қарши, империалистик зулмнинг ҳамма формаларига қарши курашини қўллаб-қувватлаб, шу билан бирга давлатларнинг ижтимоий тузумидан қатъи назар, уларнинг ҳаммаси билан тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатиш ва ривожлантиришдан иборат актив сиёсатни ўтказмоқда. Совет—Перу дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари муваффақиятли ривожланмоқда. Шу йил ёзида Перу республикаси Куба билан дипломатия муносабатлари ўрнатди.

Империалистик ва ички реакция кучлари Перудаги революцион ўзгаришлар программасининг амалга оширилишига ҳалақит беришга уриниб, турли-туман воситаларни ишга солмоқда. Лекин уларнинг ҳамма кирдикорларига ҳукумат ва Перунинг барча меҳнаткашлари кескин зарба бермоқдалар.

ЖАНЖАЛ ТИНЧ БАРТАРАФ ЭТИЛДИ

5 октябрь куни Уганда — Танзания муносабатлари тарихига соғлом фикр куни бўлиб киради. Шу куни ҳамжиҳатлик руҳи африкаликлар ўртасида империализм авж олдиришга зўр бериб уринаётган душманлик ва миллатлараро адоват туйғулари устидан тантана қилди. Бу кун Сомали пойтахти — Могадишо шаҳрида имзоланган битим Уганда билан Танзания ўртасида ошкора хунрезлик урушига айланиб кетай деб турган жанжалга чек қўйиши лозим.

Икки қўшни мамлакат — Уганда билан Танзания кўп вақтдан бери Шарқий Африка ҳамжамияти доирасида иқтисодий ва сиёсий ҳамкорлик қилиб келмоқда. Хўш, улар ўртасидаги муносабатлар кутилмаганда ана шундай таҳликали жанжал ёқасига келиб қолганлигининг сабаби нима? 17 сентябрь куни Танзания территориясидан Угандага бир ярим мингга яқин кишидан иборат қуролли отрядлар бостириб кирди. Бу отрядларга 1971 йилда тўнтариш бўлиб, натижада президент Амин ҳокимияти тепасига келгач, мамлакатдан қочган угандалик муҳожирлар кирган эди. Уганданинг собиқ президенти, ҳозир Уганданинг ўзида яшириниб ётган Оботе тарафдорларидан бўлган партизанлар ҳам ўша отрядларга қўшилдилар.

Оботе тарафдорларининг қуролли ҳаракатини Англия билан Исроил қўллаб-қувватлаганлиги маълум бўлиб қолди. Уганда қўмондонлигининг ахборотида айтилишича, «бостириб кирган кучлар» инглиз қўшинларининг бевосита мадад беришини кутган эдилар. Тахмин қилишларича, Ҳинд океанида тўсатдан пайдо бўлиб қолган Британия ҳарбий кемаларидан инглиз қўшинлари туширилиши керак эди. Исроилликлар Угандага яна бостириб кирмоқчи эканлиги тўғрисидаги маълумотлар ҳам Уганда қўмондонлиги қўлига тушди.

Хўш, Англия билан Исроил Угандадаги вазиятнинг кескинлашувидан фойдаланиб, президент Амин ҳукуматини ағдариб ташламоқчи бўлганликларининг боиси нима? Маълумки, 1971 йил январида генерал Амин ҳокимият тепасига келгандан кейин Лондондагилар жуда хурсанд бўлишган эди. Англиянинг ҳукмрон доиралари бундан буён Угандани яна ўз назоратимиз остига оламиз, деб умид қилган эдилар. Лекин бундай бўлмади. Янги президент кўрган тадбирлар Уганда ҳукуматининг на Лондоннинг, на Тель-Авивнинг ноғорасига ўйнамоқчи эмаслигини кўрсатди. Янги ҳукумат Исроилнинг «маслаҳатчилар ва экспертлар» деб аталган ва Тель-Авив разведкасининг жосуслари бўлган кишиларни мамлакатдан ҳайдаб чиқарди. Англиянинг ҳарбий миссияси ҳам Угандадан чиқариб юборилди.

Ана шуларнинг ҳаммаси империалистик кучларнинг дидига ёқмади. Энди улар Уганда билан Танзания ўртасида чиққан жанжалдан ўз мақсадлари йўлида фойдаланиб қолмоқчи бўлдилар. Лекин уларнинг умидлари пуч бўлиб чиқди. Африкадаги икки мамлакат Африка бирлиги ташкилотининг кўмагида ўз низоларини бартараф этишди. Сомали президенти Муҳаммад Сиад Барре можаронинг тинч ҳал этилганлигини табриклаб, эришилган сулҳни мустақил Африкани мустамлака ва империализм кишанларидан халос бўлган ва бирлашган ҳолда кўришни истовчи ҳамма кишиларни қувонтирадиган тарихий воқеа деб атади.

Ю. КОРНИЛОВ,
Н. ЧИГИРЬ,
Г. СКОБЕЛЕВ.
(ТАСС).

СПОРТ ХАБАРЛАР

ОЛИМПИАДА ҒОЛИБЛАРИГА — МЕДАЛЛАР

Совет спортчилари XX олимпиа ўйинларида катта шуҳрат қозондилар. Йигит-қизларимиз 50 олтин, 27 кумуш, 22 бронза медалини қўлга киритдилар. Олимпиа чемпионлари юксак мукофотга лозим топилди. Олти киши Ленин ордени билан, 20 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган 105 спортчи орасида ўзбекистонлик олимпиадачиларнинг ҳам номлари бор. СССРда хизмат кўрсатган трейер Рифат Аблаев ва унинг шогирди классик кураш устаси, икки марта жаҳон чемпиони Рустам Казаков ҳамда икки марта олимпиа чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери волейболчи Вера Дуюнова ана шундай мукофот билан тақдирланди. Олимпиа олтин медалини қўлга киритган яна бир спортчимиз — истеъдодли гимнастикачи Элвира Саади ва унинг устози Владимир Аксеновга «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали берилди.

БУТУНИТТИФОҚ ПОЙГАСИ

Чирчиқда касаба союзлари ҳамда комсомол ташкилотлари ташаббуси билан йигит-қизларнинг югуриш бўйича Бутуниттифоқ пойгаси бўлди. Мазкур мусобақанинг финал қисмида иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинград шаҳарларидан ҳамда Монголия, Польша, Венгриядан меҳмон бўлиб келган спортчилар куч синашдилар. Қизлар мусобақасида 1500 метрли масофага югуришда москвалик Галина Гладких маррага биринчи бўлиб келди. 2 минг метрга югуришда ҳам пойтахтлик қизлар ғолиблик қилишди. Мусобақада иштирок этган ўзбекистонлик спортчилар ҳам дуруст натижаларни қўлга киритдилар. Фарғоналик Владимир Зотов Бутуниттифоқ пойгаси совриндори бўлди. Қизларимиз Нина Салагаева 3 минг метрга югуришда кутилмаганда йиқилиб қолди. Команда ҳисобида дастлабки уч ўрин РСФСР, Москва, Белоруссия командаларига берилди. Ўзбекистонликлар ўнинчи бўлишди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.40 — КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этамиз. 19.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР» — «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ»**. 20.45 — Ахборот. 21.00 — МОСКВА. 21.30 — **Футбол: ЦСКА — «АРАРАТ»**. 23.15 — ТОШКЕНТ. **Махтумқули** (ҳужжатли фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 18.20 — Янгиликлар. 18.25 — Телеқўғирчоқ фильм. 18.40 — Эркатойлар концерти. 19.00 — Спорт программаси. 19.50 — Оила шарафи. 20.20 — Бадиий фильм. 21.00 — ТОШКЕНТ. «Здоровье». 21.30 — Пахтакорларнинг меҳнат рапортлари. 22.00 — Концерт. 22.50 — Бадиий фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/X да **Чио-чио-сан**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/X да **Ой тутилган тунда**, 11/X да **Бой ила хизматчи**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/X да **Қайнона**, 12/X да **Фарғона тонг отгунча**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари** (кеч соат 8 да). Шанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 6 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да томоша кўрсатилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ғалабадан сўнгги жанг (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, САНЪАТ САРОЙИ, «КЎКЧА», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Полиция комиссарининг республика прокурорига иқрори — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун.)

Оловнинг бўйсундирилиши (2 серия) — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Агар сен эркак бўлсанг (жуфт соатларда), **Ёшлар** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА

Ғалабадан сўнгги жанг (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Агар сен эркак бўлсанг — «ХИВА».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10, 11, 12, 13 октябрь кеч соат 8 да

СССРДА МИСР АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТИ ВА САНЪАТИ ФЕСТИВАЛИ

МИЛЛИЙ РАҚС АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Концертда машҳур раққоса СУХАЙР ЗОКИЙ қатнашади.

Билетлар сотилмоқда.

ҲУРМАТЛИ МУШТУМХОНЛАР ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР!

Хонадонингизга кулги, табассум олиб кирувчи, ёмонларнинг додини берувчи, донoликни тарғиб этиб, нодонликни ҳажв қилиб, иффатни ардоқлаб, беҳаёликни масхара этувчи, ҳамиша ҳамроҳингиз бўлмиш қадрдон

«МУШТУМ»ИНГИЗГА ОБУНА БОШЛАНДИ!

1973 йили журналингиз янада қизиқарли бўлади. Унинг саҳифаларида жиддий, ҳажвий, қизиқ-қизиқ фельетон, масал ва аския пайровлари, интермедиялар, карикатуралар бериб борилади. Шу билан бирга, янги латифалар, лофчилар ижоди, ажойиб ва ғаройиб гаплар, номалар, ҳангомалар билан танишасиз. Муштум дурбинига дуч келган қора доғларни кўрасиз. «Норилла Нарвоний» тағинда фаоллашади. «Ароқхўрнинг кекирдагига!» «Муштум ҳушёрхонасида», «Миттивой» сингари янги-янги, хилма-хил, қизиқарли материалларни ўқийсиз.

«Муштум»га бир йўла бир йиллик қилиб обуна бўлиб олинг, кечиксангиз армонда қоласиз!

ОБУНА БАҲОСИ БИР ЙИЛГА 3 СЎМ 60 ТИЙИН.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни 1971 ёки ундан олдинги йилларда тамомлаган ва камида 1 йил давомида узлуксиз ишчи ёки колхозчи бўлиб ишлаган илғор меҳнаткашлар ва Совет Армияси сафида хизмат қилиб келган ёшлар қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимида ўқиш муддати — 8 ой.

Тайёрлов бўлими тингловчиларни математика, амалий математика ва механика, физика геология, химия, биология, география, филология, романо-герман, ҳуқуқшунослик факультетларига кириш учун тайёрлайди.

Тайёрлов бўлимига аризалар 25 ноябргача қабул қилинади.

Қабул қилинганлар 25 ноябрдан 30 ноябргача буйруқ билан расмийлаштирилади.

Тайёрлов бўлимига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: ректор номига ёзилган ариза, иш жойидан йўлланма, етуклик аттестати (асл нусхаси), иш жойидан характеристика, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3Х4 см), меҳнат (колхоз) дафтарчаси.

Қабул қилинганлар стипендия билан, эҳтиёжи бўлганлар эса ётоқхона билан таъминланади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Тайёрлов бўлимини муваффақиятли тамомлаган тингловчилар конкурссиз ўқишга қабул қилинадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-ГСП, Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус — А-512 аудитория.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

Институтга кирувчиларни имтиҳонларга тайёрлайдиган пулли курсга

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: институт ректори номига ариза, ўрта маълумотлилиги ҳақидаги ҳужжатнинг (нусхаси), яшаш ва иш жойидан справка, иш жойидан характеристика ва 3Х4 сантиметр катталикда 2 та фотосурат.

Ўқиш учун 25 сўм тўланади.

Аризалар қабул қилинмоқда.

Машғулотлар — 1 ноябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси 183-уй, 1-30 хона.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

институтга кирувчиларни имтиҳонларга тайёрловчи

8 ОЙЛИК ПУЛЛИ КУРСГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсга Тошкент шаҳрида яшаб, халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаётган ўрта маълумотли кишилар қабул қилинади.

Машғулотлар ҳафтада 3 марта ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ўрта маълумотлилиги ҳақида ҳужжат ва паспорт.

Курсда ўқиш учун 30 сўм тўланади.

Машғулотлар 10 ноябрдан бошланади.

Ҳужжатлар октябрь ойининг бошидан ҳар куни (шанба ва якшанба кунларидан ташқари) кеч соат 6 дан 9 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Оборонная кўчаси, 1-уй, ўқув биноси, 223 «б» хона.

«Узсантехгазмонтаж» трестининг

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

(Педагогическая кўчаси, 75-уй)

Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида (ишнинг бир жойдан иккинчи жойга кўчиш характери учун 30 процент қўшимча ҳақ тўланади) **ишлаш учун инженерлар прораб ва мастерлар лавозимига техник-сантехниклар; слесарь-сантехниклар, электр пайвандчилар, шофёрлар, автослесарлар, газ пайвандчилар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142 коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. 238. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03721.